Een herkenbaar thuis in het Friese kassenlandschap

De brede school in Berlikum is het nieuwe onderkomen van de basisscholen De Fûgelsang en Lyts Libben, de kinderopvang en de Lytse Bieb. TWA architecten uit Burdaard is erin geslaagd om een fris en groen gebouw te realiseren dat past bij de omgeving: het tuinbouwgebied van noordwest Friesland. Er is veel aandacht besteed aan duurzaamheid, een gezond binnenklimaat en het stedenbouwkundig inpassen in de dorpsomgeving. Bouwgroep Dijkstra Draisma realiseerde de 'frisse' school.

'Door goed overleg met de omgeving kon, ondanks de bestemmingsplanprocedure, de oorspronkelijke planning gehaald worden'

- Klaas Noordhof

Enthousiast over de binnentuin

Klaas Noordhof van LindHorst huisvestingsadviseurs vertelt: 'We zijn de aanbesteding ingegaan met vier bureaus, die hun ontwerpvisie mochten presenteren. We hebben gekozen voor het bureau dat onze vraag esthetisch en functioneel het best beantwoordde. Wij werden hierbij geraakt door het idee van de binnentuin.'

Doeke van Wieren van TWA architecten heeft gekozen voor een vriendelijk ontwerp dat samenwerking uitstraalt. Van Wieren: 'Door het realiseren van de patio valt er veel daglicht in het gebouw en hebben de gebruikers een zichtrelatie met elkaar. De fruitboom in het midden van de binnentuin is een verwijzing naar de tuinbouw van het dorp. Het is zo een echt Berlikums gebouw.'

Gelegenheid tot meedenken

Noordhof: 'Omdat we kozen voor een gebouw met twee lagen op de bestaande locatie van de afgebroken basisschool De Fûgelsang aan de Ds. van Eyck van Heslingastrjitte, is een wijziging van het bestemmingsplan aangevraagd. Om weerstand van de buurt zoveel mogelijk te ondervangen hebben we veel en goede inspraakrondes met hen georganiseerd. We wilden ze niet voor een voldongen feit stellen en gaven buurtbewoners de gelegenheid om hun zienswijze duidelijk te maken. Door goed overleg met de omgeving kon, ondanks de bestemmingsplanprocedure, de oorspronkelijke planning gehaald worden. Het luisteren naar verschillende werelden maakte hierin een wereld van verschil.'

'Vriendelijk ontwerp straalt samenwerking uit'

- Doeke van Wieren

Van Wieren: 'Doordat het gebouw compacter werd dan het afgebroken schoolgebouw, ontstond ruimte op de kavel om een groene speelplek en een schooltuintje met fruitbomen te realiseren. Het schoolplein en het dorpsplein lopen ruimtelijk in elkaar over en de toegang van de school ligt aan het dorpsplein.'

Een thuis voor de kinderen

'Wat wij belangrijk vonden was de herkenbaarheid van de klassen voor de kinderen', gaat van Wieren verder. 'Ze moeten zich thuis kunnen voelen en goed hun eigen lokaal kunnen vinden. We hebben dit bewerkstelligd door gebruik te maken van veel kleuren. Vanuit het 'thuis' gevoel kunnen de kinderen op een fijne manier de school verder ontdekken.'

Heerke Osinga, projectleider bij Bouwgroep Dijkstra Draisma: 'Er zijn voor de uitstekende kozijnen elementen in de fabriek gemaakt volgens het principe van het sandwichpaneel. In het element zijn stalen kokers verwerkt, zodat de kinderen er in het lokaal op kunnen gaan zitten.' Van Wieren: 'Dit levert, door de stevige omranding van de kozijnen, een heel vriendelijk gevelbeeld op. Deze erkerachtige kozijnen worden 'bloemkozijnen' genoemd.'

Osinga: 'Het gebouw is zeer compact. En met de houten lamellen en de constructieve elementen voor de luifels, die als groeigeleiders voor klimop worden gebruikt, levert het een prachtig plaatje op.'

'Goede samenwerking van de partijen resulteerde in een strak eindresultaat'

- Heerke Osinga

Frisse scholen

Het dak ligt helemaal vol met zonnepanelen. Van Wieren: 'Bij de oplevering constateerden we dat het gebouw meer energie leverde dan het gebruikte.' Er is namelijk een warmtepomp geïnstalleerd en in het gebouw wordt gebruik gemaakt van een lage-temperatuur cv en vloerverwarming, een zuinige installatie. 'Het is jammer genoeg niet gelukt om de overwarmte van de kassen in het dorp te gebruiken.' Osinga: 'Doordat in de gevel en de betonnen vloeren veel massa is verwerkt, heeft het gebouw veel accumulerend vermogen, wat een vertragend effect geeft. Bouwfysisch is ook een volledige klimaatinstallatie aangebracht, die verse lucht in de lokalen brengt overeenkomstig het uitgangspunt 'Frisse scholen' van Agentschap.nl.'

Constructieve samenwerking

'We hebben echt kunnen meedenken bij uitvoering van het ontwerp', vertelt Heerke Osinga. 'Zoals de realisatie van de sandwichpaneelelementen voor de bloemkozijnen, die een groot bouwfysisch voordeel hebben. Ook hebben we voorgesteld om de houtwolcementplaten van de gymzaal te vervangen door een systeemplafond. Zo konden we het licht en de stralingspanelen verwerken in het plafond. We zijn er goed in geslaagd een gebouw neer te zetten waar iedereen blij mee is. De goede samenwerking van de partijen resulteerde in een strak eindresultaat.'

Noordhof is het daarmee eens: 'Iedereen wist wat ze aan elkaar hadden en van elkaar nodig hadden.'

Omdat bouwen mensenwerk blijft, is het volgens architect Van Wieren belangrijk je te realiseren wat elkaars belangen zijn om tot een goed projectmanagement te komen. Op 18 september 2012 werd met de bouw gestart en tien maanden later, een week eerder dan gepland, werd de school opgeleverd.

BREDE SCHOOL, BERLIKUM

Opdrachtgever	:	Gemeente Menameradiel, Menaam

BOUWTEAMLEDEN

Architect	:	TWA Architecten, Burdaard
Installatie adviseur	:	Sijperda-Hardy Adviesbureau, IJlst
Constructeur	:	Ingenieursbureau Dijkhuis, Groningen
Akoestiek, Bouwfysica en brandveiligheid	:	WNP Raadgevende Ingenieurs, Groningen
Aannemer	:	Bouwgroep Dijkstra Draisma, Bolsward

O&A'S EN LEVERANCIERS

Metselwerk	:	Metselbedrijf Talma, Veenwouden
Dakbedekking	:	SRC Dakmanschap, Heerenveen
Levering en montage deuren	:	BPZ, Vries
Levering en montage hang- en sluitwerk	:	Raadsma, Dokkum
Afbouw	:	Afbouw Perdok, Groningen
Uitbloeiingsarme doorstrijkmortel	:	Remix, Borger

Fotografie: TWA Architecten

Tekst: Petroeska Siccama